

USAID
FROM THE AMERICAN PEOPLE

INSTITUTE FOR
**Sustainable
Communities**

LOKALNI PLAN ZA BORBU PROTIV KORUPCIJE GRADA ZRENJANINA

Zrenjanin, novembar 2010. godine

Odeljak 1 Uvod

1.1 Uvodna reč 3

1.2 Radna grupa za donošenje Lokalnog plana za borbu protiv korupcije 7

Odeljak 2 Principi i vrednosti 8**Odeljak 3 Analiza konteksta 10****Odeljak 4 Prioriteti 11**

4.1 Akcioni plan 13

Odeljak 5 Pravni osnov za izradu Lokalnog plana za borbu protiv korupcije i povezanost sa drugim strateškim dokumentima 15**Odeljak 6 Mehanizmi implementacije 17**

Odeljak 1 Uvod

1.1 UVODNA REČ

Izazov u borbi protiv korupcije u Srbiji predstavlja društveni, politički, ekonomski i kulturni ambijent. Korupcija i borba protiv korupcije se ne mogu posmatrati kao izolovane pojave i procesi. Vladavina prava, razvijenost neposredne demokratije i industrijske participacije, antidiskriminacija, sekularizam, decentralizacija i dekoncentracija vlasti, razvijenost civilnog društva, politički aktivizam i nivo evropskih integracija su procesi i pojave od čijeg kvaliteta i kvantiteta zavisi povoljnost ambijenta za borbu protiv korupcije.

Srbija se od 2000. godine nalazi na putu od tribunskog pristupa borbi protiv korupcije do uspostavljanja održivog sistema za borbu protiv ove devijacije na zakonodavnom i institucionalnom nivou. Tribunski pristup karakteriše ukazivanje na slučajeve korupcije koji često prelazi u antikoruptivni populizam i zloupotrebu borbe protiv korupcije. Alternativa ovakvom načinu borbe protiv korupcije je usvajanje i efikasna primena antikorupcijskih zakona koje će sprovesti autonomna antikorupcijska tela u uslovima rada koji su na visini očekivanja koje Srbija ima u borbi protiv korupcije kao jednoj od glavnih prepreka na putu evropskih integracija.

U poslednjih deset godina Srbija je usvojila većinu antikorupcijskih zakona: Zakon o javnim nabavkama, Zakon o finansiranju političkih partija, Zakon o slobodnom pristupu informacijama od javnog značaja, Zakon o sprečavanju sukoba interesa pri vršenju javnih funkcija, Zakon o državnoj revizorskoj instituciji i Zakon o Agenciji za borbu protiv korupcije¹.

¹ Zakonom o Agenciji za borbu protiv korupcije oblast sprečavanja sukoba interesa prešla je iz nadležnosti Odbora za rešavanje sukoba interesa u nadležnost Agencije za borbu protiv korupcije, čime je Zakon o sprečavanju sukoba interesa pri vršenju javnih funkcija prestao da važi

Deo domaćeg zakonodavstva su postale i međunarodne konvencije: Zakon o potvrđivanju Građanskopravne konvencije o korupciji, Zakon o potvrđivanju Krivičnopravne konvencije o korupciji, Zakon o potvrđivanju dodatnog protokola uz Krivičnopravnu konvenciju o korupciji i Zakon o ratifikaciji konvencije Ujedinjenih nacija protiv korupcije.

Usvojeni zakonski okvir se nalazi pred izazovima koji nisu isključivo plod tek započete primene, već su i odraz (ne)spremnosti društva, u prvom redu države kao najvećeg potencijalnog izvora korupcije, da skladno svojim pravima i obavezama, ali i mogućnostima, doprinesu prevenciji i sprečavanju ove devijacije. U prilog navedenom govore ne samo izveštaji domaćih nezavisnih antikorupcijskih tela (Agencije za borbu protiv korupcije, Poverenika za informacije od javnog značaja, Državne revizorske institucije, Uprave za javne nabavke, Komisije za zaštitu konkurencije) i Saveta za borbu protiv korupcije kao savetodavnog tela Vlade Srbije, već i izveštaji koji procenjuju napredovanje Srbije na putu ka Evropskoj uniji i Godišnji izveštaji o stanju korupcije u svetu koje objavljuje Transparency International. Ovim izveštajima su zajednički nalazi o: visokoj korupciji koja preči usporavanju tranzicionih procesa u prvom redu uspostavljanju vladavine prava, demokratije i tržišne i socijalno odgovorne privrede, loši uslovi rada antikorupcijskih tela i slabo sprovođenje antikorupcijskih zakona čemu u značajnoj meri doprinose državni organi. Za sprovođenje ovih zakona je potrebno uložiti dodatnu društvenu i političku moć kako aktera iz Srbije tako i iz Evropske unije.

Imajući u vidu da je država mesto gde postoji najviše vlasti, moći i novca, odnosno monopola i diskrecije, državne institucije i javni sektor su prostor najvećeg rizika od nastajanja korupcije. To stvara potrebu sagledavanja uloge društva, odnosno organizacija civilnog društva u borbi protiv korupcije. Tokom proteklih deset godina, civilno društvo je dalo doprinos u

ukazivanju na slučajeve korupcije i pružanju podrške nezavisnim antikorupcijskim telima kao svojim prirodnim saveznicima, ali je ostalo nedovoljno jako da suštinski utiče na procese borbe protiv korupcije. Stvaranje koalicija organizacija civilnog društva kao što su Koalicija za slobodan pristup informacijama od javnog značaja i Koalicija za nadzor javnih finansija predstavljaju infrastrukturu ne samo za efikasniji monitoring u ovim oblastima već i unapređenje antikoruptivnog aktivizma građana. Naime, u svim relevantnim istraživanjima sprovedenim tokom poslednjih deset godina jasno se pokazuje da oko polovine građana Srbije ima ambivalentan stav prema učešću u korupciji, odnosno najveći broj građana nema decidan stav o nekorišćenju korupcije za ostvarivanje svojih prava i interesa. Na ovako opisano stanje u značajnoj meri utiče činjenica da su prava uzbunjivača (javni funkcioneri i službenici nezavisno od nivoa državne uprave koji prijave slučaj korupcije) u Srbiji tek počela da se regulišu² i da je dosadašnji antikoruptivni aktivizam građana, posebno u oblasti privatizacije, u najvećoj meri ostao van domašaja interesa medija i organizacija civilnog društva koji nisu prepoznali značaj podrške ovim borcima protiv korupcije u procesu koji ima strukturalne i dalekosežne posledice za razvoj društva Srbije.

Za razliku od republičkog nivoa koji je u fokusu interesa javnosti kada pokrajinski, gradski i opštinski nivoi još nisu dospeli u žižu interesovanja je u pitanju borba protiv korupcije. Potreba za borbom protiv korupcije na lokalnom nivou proizilazi iz nastupajuće decentralizacije sa kojom će se na pokrajine, gradove i opštine preseliti značajan deo ovlašćenja sa republičkog nivoa. U prilog potrebi uspostavljanja efikasnog antikorupcijskog mehanizma ide zaključak GRECO-a³ o nepostojanju borbe protiv korupcije na lokalnom nivou u svim državama istočne Evrope.

2 Na nivou EU prava uzbunjivača su regulisana direktivom Evropske komisije br.95/46/EC, a u Srbiji je započet postupak pravnog regulisanja izmenama i dopunama Zakona o Agenciji za borbu protiv korupcije (Službeni glasnik broj 53/2010)

3 Telo Saveta Evrope za borbu protiv korupcije, Preporuka broj 2004 (1)

Aktuelne antikorupcijske inicijative na lokalnom nivou mogu se podeliti na one koje realizuju lokalne samouprave, one koje su inicirane od strane civilnog društva u saradnji sa lokalnom samoupravom i one koje realizuju organizacije civilnog društva samostalno. Svim aktivnostima je zajedničko odsustvo održivosti, tj. normativna neregulisanost, manjak političke volje, nizak uticaj zainteresovanih strana na ostvarivanje planiranih ciljeva, nedostatak kadrova i zavisnost od donatorske pomoći, odsustvo efektivne saradnje zainteresovanih strana u okviru lokalne samouprave, a pre svega civilnog društva i organa lokalne samouprave.

Sve prethodno navedeno je razlog da Biro za društvena istraživanja uz podršku USAID-a i Instituta za održive zajednice pokrene realizaciju projekta „Lokalni planovi za borbu protiv korupcije i građanski aktivizam“ u opštini Požega kao i u tri grada (Zrenjanin, Kragujevac, Niš). Partnerske organizacije koje su u značajnoj meri doprinele realizaciji projekta su: Zrenjaninski edukativni centar (Zrenjanin), Sretenje (Požega), Nepušački edukativni centar (Kragujevac) i Centar za ljudska prava (Niš).

Kroz konsultativni proces u kojem su učestvovali predstavnici lokalnih zainteresovanih subjekata (stakeholdera) definisan je održiv model borbe protiv korupcije. Ovaj model ima za cilj da stvori stimulatивно društveno okruženje za borbu protiv korupcije kroz razvoj građanskog aktivizma, neposredne demokratije, društvene uključenosti, unapređenja dijaloga i participacije svih zainteresovanih subjekata u kreiranju i evaluaciji javnih politika, stvaranju dobrog upravljanja. Dodatnu dimenziju održivosti daje činjenica da se vodilo računa o aktuelnim i specifičnim problemima korupcije i potrebama za borbu protiv korupcije na nivou opštine/grada .

Predloženi dokument je otvorenog i razvojnog karaktera. Naime, dokument je otvoren za svaku inicijativu i predlog za njegovo poboljšanje. Razvojni karakter dokumenta se ogleda u nameri da se nakon određenog vremenskog perioda izvrši procena ispunjenosti i efekata koji su postignuti, kao i da se predlože nova rešenja.

1.2 RADNA GRUPA ZA DONOŠENJE LOKALNOG PLANA ZA BORBU PROTIV KORUPCIJE

Na inicijativu Biroa za društvena istraživanja i Zrenjaninskog edukativnog centra formirana je Radna grupa za izradu Lokalnog plana za borbu protiv korupcije.

Radnu grupu čine:

- Radoslava Aralica
- Vesna Piščević
- Olivera Ristić – Kostić
- Dane Mašić
- Laslo Tot
- Miloš Vučković

Primarni cilj Radne grupe je izrada predloga Lokalnog plana za borbu protiv korupcije koji bi dalje bio prosleđen Skupštini grada Zrenjanina na usvajanje. U okviru izrade predloga ovog dokumenta članovi Radne grupe su prikupljali podatke o potrebama lokalne zajednice u borbi protiv korupcije. Metodologiju prikupljanja podataka i analizu je uradio Biro za društvena istraživanja.

Pored stalnih članova u radu Radne grupe učestovali su i predstavnici Biroa za društvena istraživanja, organizacije koja je nosilac projekta i inicijator ideje izrade Lokalnog plana za borbu protiv korupcije. U procesu izrade predloga Lokalnog antikorupcijskog plana Radna grupa se u periodu od maja do novembra sastala jedanaest puta.

Odeljak 2 Principi i vrednosti

Kao što je ranije navedeno za uspešnu borbu protiv korupcije potrebno je adekvatno društveno okruženje. Imajući u vidu evropsku budućnost Srbije značajno je stvoriti skladno društveno okruženje. Zato smo se opredelili za načela *Dobre vlasti* definisanih „White Paper on European Governance“⁴, a usvojenih od strane Evropske Komisije 2001. godine. Prema ovom dokumentu, dobra vlast se bazira na načelima vladavina prava, efikasnosti, transparentnosti, uračunljivosti, respozivnosti i inkluzivnosti.

Vladavina prava (Rule of law) obuhvata minimalni skup *pravičnih* pravila koja se nepristrasno odnose na sve pojedince i tela. Vladavina prava podrazumeva poštovanje individualnih prava, prava manjina, podelu vlasti, slobodne medije i nezavisno sudstvo.

Efikasnost (Efficiency) podrazumeva da se od raspoloživih resursa napravi što je više moguće novih resursa, tj. minimum pravila i resursa za optimalan rezultat, odnosno rezultata koji odgovaraju potrebama društva.

Transparentnost (Transparency) podrazumeva da se donose odluke u skladu sa načelima, zakonima i drugim pravilima, da postoji jasnoća netržišnih, državnih procesa odlučivanja i na kraju javna dostupnost informacija.

Respozivnost (Responsiveness) podrazumeva da postoji legitimnost predstavničkih tela, ustanova i organizacija u odnosu na one čije interese i prava predstavljaju.

Uračunljivost (Accountability) podrazumeva da država, firme i organizacije moraju voditi računa o onima koje predstavljaju i polagati im račune.

⁴ http://ec.europa.eu/governance/governance_eu/white_paper_en.htm

Inkluzivnost (Inclusiveness) podrazumeva da odluke počivaju na saglasnosti. Pošto saglasnost nije lako postići koristi se većinsko odlučivanje. Većinsko odlučivanje omogućuje preraspodele i isključivanje dela građana i učesnika u procesu odlučivanja. Usled toga je potrebno osigurati što šire učešće pojedinaca u odlučivanju, izbeći osećaj isključenosti i povesti računa o posebno osetljivim/povredljivim pojedincima i grupama.

Odeljak 3 Kontekst

Borba protiv korupcije u gradovima i opštinama Srbije se tiče svih: organa lokalne samouprave, organizacija civilnog društva, medija, preduzetničkog sektora, akademske zajednice i građana. Upravo učešće zainteresovanih aktera u procesu analize stanja, formulisanja i primene Lokalnog plana za borbu protiv korupcije je pretpostavka za uspešnu primenu ovog dokumenta.

Za potrebe ovog projekta realizovano je mapiranje antikorupcijske infrastrukture, odnosno postojanje normativnih, institucionalnih i aktivističkih resursa na lokalnom nivou za borbu protiv korupcije. Naime, u istraživanju smo prednost dali utvrđivanju potencijala za borbu protiv korupcije, dok smo se manje bavili obimom korupcije. Za ovaj pristup smo se opredelili u želji da utvrdimo pozitivne i negativne aspekte borbe protiv korupcije na nivou grada.

Prikupljanje podataka je vršeno putem fokus grupnih razgovora sa predstavnicima civilnog društva i sa predstavnicima lokalne samouprave, kao i popunjavanjem Formata otvorenog tipa od strane članova Radne grupe za izradu Lokalnog plana za borbu protiv korupcije. Oblasti posmatranja su bile: lokalna samouprava, sudstvo, civilno društvo (NVO i sindikat), političke partije i preduzetnički sektor

Imajući u vidu participativnu i dijagnostičku prirodu istraživanja, kao i izvore, odnosno ispitanike rezultati istraživanja se isključivo koriste za izradu ovog dokumenta.

Odeljak 4 PRIORITETI

Za adekvantno definisanje prioriteta od presudnog značaja je poimanje korupcije i borbe protiv korupcije. Korupcije ćemo definisati kao monopol + diskrecija – odgovornost. Antikorupciju, odnosno borbu protiv korupcije ćemo definisati kao delovanje na izgradnji i razvoju normativnog (pravnog i moralnog) i institucionalnog okvira za borbu protiv korupcije koji je u funkciji antikoruptivnog aktivizma, tj. informisanosti, znanja, vrednosti i ponašanja. Sva četiri elementa antikoruptivnog aktivizma (informisanost, znanje, vrednosti i ponašanja) treba da doprinesu kako smanjenju korupcije, tako i unapređenje antikoruptivnog ambijenta.

Pored definicija korupcije i antikorupcije za formulisanje prioriteta bitno je da iznesemo pretpostavke od kojih smo krenuli u formulisanje predloga Lokalnog plana za borbu protiv korupcije.

Prvi prioritet je da borba protiv korupcije u društvu visoke društvene i institucionalne dezorganizacije, koja je posledica kako tranzicije tako i „zarobljenosti države“, treba da počne i od lokalne zajednice. Posmatrajući korupciju kao devijaciju, stvaranje antikoruptivnog aktivizma na nižim nivoima društvenosti je verovatnije čime se lakše i brže postižu potrebne promene i rezultati koji su vidljivi i mogu postati deo pozitivnih praksi. Na ovaj način se vrši pretpostavke za autonomnu državnu administraciju koja je servis građana, a ne njegov vladar⁵.

⁵ Iskustvo najuspešnijeg primera borbe protiv korupcije, Agencija za borbu protiv korupcije u Hon Kongu, pokazuje da realizacija antikorupcijske politke na lokalnon nivou može biti idealna prilika za reformu lokalne samouprave.

Druga pretpostavka je stav da pitanje borbe protiv korupcije nije *samo* pitanje političke nego društvene volje, te da u borbu protiv korupcije treba da se uključe i svoju odgovornost preuzmu sve zainteresovane strane (stakeholderi) na lokalnom nivou. Bilo kakva redukcija odgovornosti na politički aspekt i državu smanjuje potencijal za borbu protiv korupcije i prepoznavanje geneze korupcije u jednom društvu⁶.

Veza između ove dve pretpostavke je činjenica da država daje legalni okvir za borbu protiv korupcije, a legitimitet borbi protiv korupcije daje društvo.

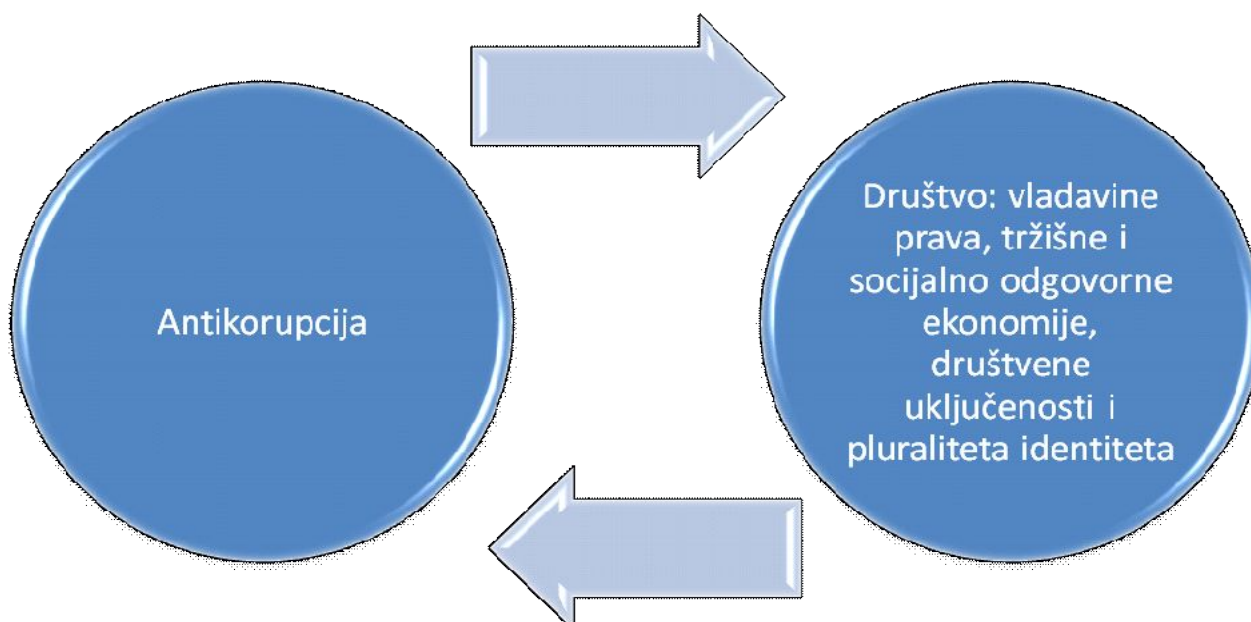
Što se tiče ciljeva oni se mogu podeliti na opšte i posebne.

Prvi, opšti ciljevi su ciljevi društvenog konteksta. Realizacijom ovih ciljeva Lokalni plan za borbu protiv korupcije treba da doprinese razvoju političkog aktivizma građana, neposredne demokratije, decentralizaciji i dekoncentraciji vlasti, smanjenju diskriminacije i antidiskriminativnom aktivizmu građana, sekularnom društvu, razvoju efikasne, racionalne opštinske/gradske administracije, stvaranju društva jednake dostupnosti javnih resursa i društvenoj uključenosti svih građana, unapređenju komunikacije i poverenju građana prema organima lokalne samouprave.

Posebni, antikorupcijski ciljevi su u funkciji izgradnje i unapređenja antikorupcijske infrastrukture na gradskom i opštinskom nivou. To obuhvata: unapređenje primene zakona koji regulišu oblast borbe protiv korupcije, monitoring primene zakona koji regulišu oblast borbe protiv korupcije, stvaranje institucionalnog i normativnog okvira za borbu protiv korupcije na nivou lokalne samouprave, kao i lokalnog civilnog društva. Jednom rečju, stvaranju održivog sistema za borbu protiv korupcije na lokalnom nivou koji treba da korupciju učini maksimalno marginalnom pojavom.

⁶ Sociolog Amitai Etzioni je mišljenja da za razliku od onih koji se bore protiv korupcije, oni koji se bave korupcijom su dobro organizovani i imaju jake društvene lobije kao način ostvarivanja svojih koruptivnih ciljeva

Strateški cilj Lokalnog plana borbe protiv korupcije je uspostavljanje održivog modela

borbe protiv korupcije, a to konkretno znači da antikorupcijska infrastruktura doprinosi stvaranju povoljnog društvenog ambijenta za borbu protiv korupcije, a sa druge strane društveni ambijent za borbu protiv korupcije čini efektivnom i efikasnom, a korupciju marginalnom pojavom. Tako se stvara antikorupcijski krug održive borbe protiv korupcije, u kojem na putu stvaranja društvenog blagostanja država daje legalne okvire za borbu protiv korupcije, a društvo svojim postupanjem legitimizira borbu protiv korupcije.

SHEMA: ANTIKORUPCIJSKI KRUG ODRŽIVE BORBE PROTIV KORUPCIJE

4.2 AKCIONI PLAN

Lokalni akcioni plan za borbu protiv korupcije se sastoji od mera. Svaka mera ima svoj naziv, cilj, sadržaj, pretpostavke za realizaciju, neophodna sredstva i indikatore napredovanja. Sve predložene mere su podeljene u dve grupe. Prva grupa su neposredne i odnose se na razvoj antikorupcijske infrastrukture a druga grupa su mere posrednog karaktera i njihova realizacija treba da doprinese boljem ambijentu za borbu protiv korupcije (Tabela 1).

Tabela 1. Pregled neposrednih i posrednih mera Lokalnog plana za borbu protiv korupcije

Neposredne mere	Posredne mere
Godišnji izveštaj o stanju antikorupcije	Građanske debate o nacrtima predloga odluka organa lokalne samouprave i ustanova koje se finansiraju iz lokalnog budžeta
Karta Interesa	Monitoring i evaluacija dodeljenih donacija i sponzorstva iz budžeta lokalne samouprave i korisnika budžeta lokalne samouprave
Godišnja nagrada za borbu protiv korupcije	Javni prikaz izvršenja budžeta lokalne samouprave
Zaštita prava duvača u pištaljke	Građanski monitoring javnih ustanova na nivou lokalne samouprave
Eksperimentalna provera čestitosti	Građansko planiranje potreba i budžetskih sredstava
Antikorupcijski kodeks javnih funkcionera i službenika	Građanski monitoring javnih nabavki
Antikorupcijski dijalog	Partijski troškovnik
Antikorupcijski seminar	Preventivana evaluacija novozaposlenih u organima lokalne samouprave
Antikorupcijski audit	Javni prostor bez partijskih, komercijalnih, verskih i drugih obeležija koji narušavaju javni karakter organa lokalne samouprave i nosilaca funkcija u okviru lokalne samouprave
Antikorupcijski monitoring medija	Antikorupcijski izborni kodeks

Osnovna mera/aktivnost Lokalnog plana za borbu protiv korupcije je osnivanje Lokalnog antikorupcijskog foruma (LAF) zasnovanog na principima demokratske participacije. Ovo telo predstavlja autonoman institucionalni okvir za kreiranje, realizaciju i praćenje efekata borbe protiv korupcije na lokalnom nivou. LAF je sastavljen od stalnih članova sa pravom glasa – predstavnici lokalnih stakeholdera (organi lokalne samouprave, civilno društvo, mediji, akademska zajednica i preduzetnici) i članova po pozivu koji imaju pravo da učestvuju u raspravama (predstavnici antikorupcijskih tela, domaće i međunarodne organizacije koji su posvećene borbi protiv korupcije i stručnjaci za borbu protiv korupcije). LAF primenjuje i prati sve aktivnosti koje doprinose realizaciji Lokalnog plana za borbu protiv korupcije.

Ciljne grupe akcionog plana su: organi i institucije lokalne samouprave, preduzeća u kojima lokalna samouprava ima upravljačka prava, političke stranke, organizacija civilnog društva (nevladine organizacije, sindikati, profesionalna i strukovna udruženja, komore i udruženja preduzetnika) mediji ne zavisno od vrste i vlasništva

Odeljak 5 Pravni osnov za izradu Lokalnog plana za borbu protiv korupcije i povezanost sa drugim strateškim dokumentima

Lokalni plan za borbu protiv korupcije svoje pravno uporište ima u Zakonu o lokalnoj samoupravi u članu 2. „*Lokalna samouprava je pravo građana da upravljaju javnim poslovima od neposrednog, zajedničkog i opšteg interesa za lokalno stanovništvo, neposredno i preko slobodno izabranih predstavnika u jedinicama lokalne samouprave, kao i pravo i sposobnost organa lokalne samouprave da, u granicama zakona, uređuju poslove i upravljaju javnim poslovima koji su u njihovoj nadležnosti i od interesa za lokalno stanovništvo*”, i u članu 13. „*Jedinice lokalne samouprave sarađuju i udružuju se radi ostvarivanja zajedničkih ciljeva, planova i programa razvoja, kao i drugih potreba od zajedničkog interesa i radi njihovog ostvarivanja mogu udruživati sredstva i obrazovati zajedničke organe, preduzeća, ustanove i druge organizacije i službe, u skladu sa zakonom i statutom. ... Organi jedinica lokalne samouprave mogu sarađivati sa nevladinim organizacijama, humanitarnim organizacijama i drugim organizacijama, u interesu jedinice lokalne samouprave i stanovnika sa svog područja*”.

Predloženi Lokalni plan za borbu protiv korupcije predstavlja u sadržinskom smislu konkretizaciju preporuka iz Nacionalne strategije za borbu protiv korupcije iz svih poglavlja koja imaju sadržaje koji se odnose na lokalni nivo, a posebno *Poglavlje 3. Sistem državne uprave i teritorijalne autonomije, lokalne samouprave i javnih službi*, i to: poboljšanje saradnje organa uprave i javnih službi u oblasti borbe protiv korupcije; preispitivanje postojanja diskrecionih ovlašćenja službenika organa uprave i javnih službi; dosledna primena principa rada državne uprave: depolitizacija⁷, profesionalizacija, racionalizacija, modernizacija i otvorena Vlada, kao i revizija sistematizacija radnih mesta u svim organima državne uprave, u skladu sa navedenim principima; uspostavljanje mehanizma koji garantuje nepristrasan, objektivan i apolitični⁸ odabir kadrova i njihovo unapređivanje; uspostavljanje efikasnog sistema kontrole i odgovornosti

⁷ Depolitizacija je bolji izraz od depolitizacije

⁸ Nепartijski ili apartijski je bolji izraz

službenika organa uprave i javnih službi; zaštita službenika organa uprave i javnih službi koji odbiju izvršavanje protivzakonitih naloga pretpostavljenih; donošenje kodeksa ponašanja službenika organa uprave i javnih službi, uz obavezno propisivanje zabrane koruptivnog ponašanja i obezbeđivanje njegove delotvornosti; uvođenje pravila o prelasku zaposlenih iz javnog u privatni sektor i zabrane iskorišćavanja bivše službene pozicije; uspostavljanje mehanizama za prijavljivanje protivzakonitog i neetičkog rada državnih i javnih službenika i mehanizama za zaštitu osoba koje to prijavljuju; uvođenje principa rotacije službenika organa uprave i javnih službi na radnim mestima podložnim korupciji i usvajanje i sprovođenje posebnih akcionih planova za borbu protiv korupcije u oblastima koje su najpodložnije korupciji.

Odeljak 6 Mehanizmi implementacije

Procesom implementacije Lokalnog plana za borbu protiv korupcije će koordinirati Lokalni antikorupcijski forum (LAF), čije osnivanje predstavlja osnovnu meru/aktivnost Lokalnog plana za borbu protiv korupcije. Koordinacija podrazumeva iniciranje i upravljenje aktivnostima u borbi protiv korupcije na lokalnom nivou, zatim aktivnostima koje se odvijaju između LAF-a i državnih antikorupcijskih tela, domaćih i međunarodnih organizacija koje su posvećene borbi protiv korupcije i na kraju aktivnostima koje su međunarodnog karatera bilo na nivou regiona Jugoistočne Evrope ili Evropske Unije.

Procesom monitoringa i evaluacije primene Lokalnog plana za borbu protiv korupcije i postignutih rezultata će koordinirati Biro za društvena istraživanja sa lokalnim partnerskim organizacijama koje se bile uključene u proces donošenja ovog plana. Biro za društvena istraživanja, kao inicijator pokretanja procesa izrade Lokalnog plana za borbu protiv korupcije i kao zainteresovana i neposredno uključena strana u izradi istog, preuzima na sebe objavljivanje godišnjeg izveštaja o Stanju antikorupcije u gradovima i opštinama, kao i da izvrši rangiranje gradova i opština koje su ovaj dokument počele da primenjuju. Naime, predmet merenja će biti ostvareni napredak svakog grada u ostvarivanju Lokalnog plana za borbu protiv korupcije.. Izveštajem bi se pratile tri vrste indikatora:indikator primene, indikator rezultata i indikator konteksta. Kao izvori za ocenu će biti korišćeni podaci koje poseduje LAF, kao i podaci koje će Biro za društvena istraživanja prikupiti tokom za tu svrhu organizovanog istraživanja.

Shema 1. Akteri u procesu kreiranja, realizacije, monitoringa i evaluacije Lokalnog plana za borbu protiv korupcije

NAZIV AKTIVNOSTI	CILJ AKTIVNOSTI	SADRŽAJ AKTIVNOSTI	PRETPOSTAVKE/ PROMENE	NEOPHODNA SREDSTVA	INDIKATORI NAPREDOVANJA TOKOM PRVE GODINE
<p>Formiranje Lokalnog antikorupcijskog foruma (u daljem tekstu LAF)</p>	<ul style="list-style-type: none"> Stvaranje institucionalnog okvira za borbu protiv korupcije na lokalnom nivou na principima demokratske participacije za potrebe ostvarivanja Lokalnog plana za borbu protiv korupcije 	<ul style="list-style-type: none"> Formiranje tela sastavljanog od stalnih članova (predstavnički lokalne samouprave, civilnog društva, medija, preduzetnika, dobitnici godišnjih nagrada za borbu protiv i članova po pozivu (stručnjaka, međunarodnih organizacija i domaćih organizacija civilnog društva koje se bave antikorupcijom) Donošenje strateškog dokumenta o radu LAF-a 	<ul style="list-style-type: none"> Usvojen lokalni plan za borbu protiv korupcije od strane skupštine grada/opštine 	<ul style="list-style-type: none"> Prostor za rad Tekući kancelarijski troškovi, troškovi umnožavanja materijala Lokalni koordinator 	<ul style="list-style-type: none"> Održana konstitutivna sednica u prvoj polovini godine Usvojen Poslovnik o radu u roku od mesec dana od održavanja konstitutivne sednice Usvojen Kodeks ponašanja članova LAF-a u roku od dva meseca od održavanja konstitutivne sednice Usvojen godišnji plan rada Obezbeđeni materijalni i tehnički uslovi rada
<p>Godišnji izveštaj o stanju antikorupcije i stanju korupcije</p>	<ul style="list-style-type: none"> Evaluacija efikasnosti i efektivnosti borbe protiv korupcije na lokalnom nivou Iniciranje konsultativnog procesa o unapređenju borbe protiv korupcije na lokalnom nivou 	<ul style="list-style-type: none"> Izrada godišnjeg izveštaja od strane LAF-a koji sadrži analizu antikorupcijske infrastrukture na: <ul style="list-style-type: none"> Institucionalnom nivou Normativnom nivou Aktivističkom nivou Predstavljanje u lokalnoj skupštini, na internet prezentaciji lokalne samouprave i u lokalnim medijima 	<ul style="list-style-type: none"> Usvojen plan monitoringa i evaluacije (u daljem tekstu M&E) antikorupcijskih mera Saradnja sa prepoznatim ciljnim grupama i institucijama koje su predmet M&E 	<ul style="list-style-type: none"> Troškovi organizacije M&E Troškovi izrade izveštaja M&E 	<ul style="list-style-type: none"> Definisana metodologija M&E Realizovan i prezentovan Izveštaj o stanju antikorupcije Usvajanje godišnjeg izveštaja o stanju antikorupcije u gradu/opštini

NAZIV AKTIVNOSTI	CILJ AKTIVNOSTI	SADRŽAJ AKTIVNOSTI	PRETPOSTAVKE/ PROMENE	NEOPHODNA SREDSTVA	INDIKATORI NAPREDOVANJA TOKOM PRVE GODINE
<p>Karta Interesa</p>	<ul style="list-style-type: none"> Mapiranje koruptivnih rizika javnih funkcionera i službenika na lokalnom nivou, članova upravnih i nadzornih tela u organizacijama civilnog društva, članova upravnih i nadzornih tela u ustanovama koje se finansiraju iz javnih izvora, članova upravnih i nadzornih tela u medijima koji se finansiraju iz javnih izvora 	<ul style="list-style-type: none"> Svaki obveznik bi po svom izboru bio da dostavi propisane podatke u Bazu koja bi bila u nadležnosti LAF-a LAF bi garantovao zaštitu podataka u skladu sa važećim zakonima i prevashodno bi ih koristio za interne analize Izrada pravilnika o prikupljanju, arhiviranju i korišćenju podataka iz Karte Interesa 	<ul style="list-style-type: none"> Spremnost cilje grupe popune anketu 	<ul style="list-style-type: none"> Izrada softvera od strane informatičke službe grada Unos i obrada podataka 	<ul style="list-style-type: none"> Formirana Karta ličnih interesa Broj javnih funkcionera i službenika koji su dostavili podatke Usvojen pravilnik o prikupljanju, arhiviranju i korišćenju podataka iz Karte Interesa

NAZIV AKTIVNOSTI	CILJ AKTIVNOSTI	SADRŽAJ AKTIVNOSTI	PRETPOSTAVKE/PROMENE	NEOPHODNA SREDSTVA	INDIKATORI NAPREDOVANJA TOKOM PRVE GODINE
Godišnja nagrada za borbu protiv korupcije	<ul style="list-style-type: none"> • Promocija antikoruptivnog aktivizma na nivou lokalne zajednice • Jačanje integriteta boraca protiv korupcije • Podizanje svesti građana o potrebi borbe protiv korupcije 	<ul style="list-style-type: none"> ▪ Nagradu dodeljuje LAF u vidu priznanja u kategoriji: <ul style="list-style-type: none"> ▫ Organ lokalne samouprave/funkcioner/službenik lokalne samouprave ▫ Organizacija civilnog društva ▫ Novinar ▫ Pripadnik profesije ▫ Građanin/grupa građana ▪ Dobitnik nagrade ukoliko želi, postaje član LAF-a – 	<ul style="list-style-type: none"> ▪ Definisani kriterijumi za izbor dobitnika nagrade od strane LAF-a ▪ Izabrana komisija za izbor dobitnika nagrade od strane LAF-a 	<ul style="list-style-type: none"> • U okviru tekućih sredstava za rad LAF-a 	<ul style="list-style-type: none"> • Realizovana procedura izbora dobitnika nagrade
Zaštita prava duvača u pištaljke	<ul style="list-style-type: none"> • Sistemska podrška borcima protiv korupcije i žrtvama korupcije na lokalnom nivou 	<ul style="list-style-type: none"> • U okviru aktivnosti LAF-a formirati Klub boraca protiv korupcije, koji bi pružao podršku žrtvama korupcije i duvačima u pištaljke na lokalnom 	<ul style="list-style-type: none"> • Saradnja sa Zaštitnikom građana • Saradnja sa profesionalnim udruženjima i medijima 	<ul style="list-style-type: none"> • U okviru sredstava za rad LAF-a 	<ul style="list-style-type: none"> • Broj pruženih usluga podrške po kategorijama: pravna, medijska i ekspertska • Broj građana koji su zatražili podršku po kategorijama: pravna, medijska i ekspertska

NAZIV AKTIVNOSTI	CILJ AKTIVNOSTI	SADRŽAJ AKTIVNOSTI	PRETPOSTAVKE/ PROMENE	NEOPHODNA SREDSTVA	INDIKATORI NAPREDOVANJA TOKOM PRVE GODINE
Ekperimentalna provera čestitosti	<ul style="list-style-type: none"> • Razvoj integriteta javnih funkcionera i službenika na lokalnom nivou, članova upravnih i nadzornih tela u organizacijama civilnog društva, članova upravnih i nadzornih tela u ustanovama koje se finansiraju iz javnih izvora, članova upravnih i nadzornih tela u medijima koji se finansiraju iz javnih izvora • Mapiranje rizika korupcije na nivou lokalne samouprave, civilnog društva, medija, političkih stranaka i stručnjaka 	<ul style="list-style-type: none"> ▪ Prvo bi se realizovalo anketno istraživanja sa ciljnim grupama a nakon toga bi se realizovale "igre poverenja" - eksperimentalne situacije u kojima se ciljne grupe tesiraju u simuliranim (koruptivnim) situacijama . ▪ Program sprovodi LAF u saradnji 	<ul style="list-style-type: none"> ▪ Politička volja ▪ Definisana metodolgija ▪ Uspostavljena saradnja sa predstavnicima tužilaštva i 	<ul style="list-style-type: none"> • U okviru sredstava za rad LAF-a 	<ul style="list-style-type: none"> • Broj realizovanih istraživanja rizika korupcije • Broj realizovanih provera čestitosti
Antikorupcijski kodeks javnih funkcionera i službenika na lokalnom nivou	<ul style="list-style-type: none"> ▪ Profesionalizacija javnih funkcionera i službenika na lokalnom nivou ▪ Razvoj integriteta javnih funkcionera i službenika na lokalnom nivou 	<ul style="list-style-type: none"> ▪ Usvajanje i primena Antikorupcijskog kodeksa javnih funkcionera i javnih službenika na lokalnom nivou • Analiza postojećih kodeksa i analiza primene • Proces izrade kodeksa uz korišćenje postojećih iskustava ▪ Formiranje tima za praćenje primene Antikorupcijskog kodeksa u okviru LAF-a 	<ul style="list-style-type: none"> ▪ Politička volja 	<ul style="list-style-type: none"> • U okviru sredstava za rad LAF-a 	<ul style="list-style-type: none"> • Usvojen Antikorupcijski kodeks • Formiran tim za praćenje primene Antikorupcijskog kodeksa u okviru LAF-a

NAZIV AKTIVNOSTI	CILJ AKTIVNOSTI	SADRŽAJ AKTIVNOSTI	PRETPOSTAVKE/ PROMENE	NEOPHODNA SREDSTVA	INDIKATORI NAPREDOVANJA TOKOM PRVE GODINE
Antikorupcijski dijalog	<ul style="list-style-type: none"> • Unapređenje antikorupcijskog aktivizma na lokalnom nivou • Promocija dijaloga kao sredstva antikorupcije na lokalnom nivou 	<ul style="list-style-type: none"> • Na lokalnoj televiziji se organizuju rasprave iz oblasti borbe protiv korupcije u kojima se razmatra neki od eventualnih slučajeva korupcije i definisalo rešenje • Učesnici su zainteresovani građani, predstavnici civilnog društva i predstavnici lokalne samouprave uz učešće građana-gledalaca. 	<ul style="list-style-type: none"> ▪ Politička volja ▪ Podrška lokalnih medija ▪ Spremnost građana da participiraju u dijalogu ▪ Obezbeđivanje medijskog prostora u privatnim medijima u Zrenjaninu – podrška Grada Zrenjanina 	<ul style="list-style-type: none"> • Nema 	<ul style="list-style-type: none"> • Broj emisija • Broj iniciranih ili/i rešenih problema segmetiranih po temama
Antikorupcijski seminar	<ul style="list-style-type: none"> ▪ Edukacijajavnih funkcionera i službenika na lokalnom nivou, članova upravnih i nadzornih tela u organizacijama civilnog društva, članova upravnih i nadzornih tela u ustanovama koje se finansiraju iz javnih izvora, članova upravnih i nadzornih tela u medijima koji se finansiraju iz javnih izvora 	<ul style="list-style-type: none"> ▪ Formiranje Antikorupcijske biblioteke u okviru lokalne samouprave ▪ Održavanje edukativnih seminara za ciljne grupe u organizaciji LAF-a 	<ul style="list-style-type: none"> • Spremnosti i zainteresovanost ciljnih grupa 	<ul style="list-style-type: none"> • U okviru sredstava za rad LAF-a 	<ul style="list-style-type: none"> ▪ Formirana Antikorupcijska biblioteka ▪ Broj radionica ▪ Broj održanih seminara ▪ Broj učesnika seminara

NAZIV AKTIVNOSTI	CILJ AKTIVNOSTI	SADRŽAJ AKTIVNOSTI	PRETPOSTAVKE/ PROMENE	NEOPHODNA SREDSTVA	INDIKATORI NAPREDOVANJA TOKOM PRVE GODINE
Antikorupcijski audit	<ul style="list-style-type: none"> • Godišnje merenje koruptivnog rizika na nivou institucija lokalne samouprave, organizacija civilnog društva, medija i političkih stranaka i preduzeća 	<ul style="list-style-type: none"> • Online ankete na reprezentativnom uzorku javnih funkcionera i službenika • Realizacija fokus grupa sa predstavnicima zaposlenih u organima lokalne samouprave • Analiza statuta i organizacionih shema institucija lokalne samouprave 	<ul style="list-style-type: none"> ▪ Uspostavljenja saradnja ▪ Postojanje interesa kod ciljnih grupa 	<ul style="list-style-type: none"> • Troškovi istraživanja 	<ul style="list-style-type: none"> • Realizovano istraživanje • Objavljen Godišnji izveštaj
Antikorupcijski monitoring medija	<ul style="list-style-type: none"> ▪ Unapređenje kvaliteta izveštavanja medija o korupciji i borbi protiv korupcije na lokalnom nivou 	<ul style="list-style-type: none"> ▪ Monitoring izveštavanja medija o korupciji na nivou grada/opštine ▪ Izrada Godišnjeg izveštaja o izveštavanju medija od strane LAF-a 	<ul style="list-style-type: none"> • Uspostavljena saradnja LAF-a i medija na lokalnom i republičkom nivou 	<ul style="list-style-type: none"> • Troškovi pressclpping-a 	<ul style="list-style-type: none"> • Predstavljen Godišnji izveštaj o izveštavanju medija o korupciji na lokalnom nivou

NAZIV AKTIVNOSTI	CILJ AKTIVNOSTI	SADRŽAJ AKTIVNOSTI	PRETPOSTAVKE/PROMENE	NEOPHODNA SREDSTVA	INDIKATORI NAPREDOVANJA TOKOM PRVE GODINE
Građanske rasprave o nacrtima predloga odluka organa lokalne samouprave i ustanova koje se finansiraju iz lokalnog budžeta	<ul style="list-style-type: none"> • Jačanje uticaja građana na kreiranje javnih politika • Izgradnja poverenja u javni sektor kroz unapređenje komunikacije građana i lokalne samouprave • Unapređenja primene načela neposredne demokratije u procesima odlučivanja 	<ul style="list-style-type: none"> ▪ Pre donošenja odluke, a u skladu sa Zakonom o slobodnom pristupu informacijama od javnog značaja, organi lokalne samouprave su u obavezi automatski da dostave LAF-u sadržaj dokumenta koji je predmet odlučivanja ▪ Na osnovu informacija o procesu iniciranja i kreiranja odluke, kao i značaja za na borbu protiv korupcije LAF će organizovati javnu raspravu kroz: <ul style="list-style-type: none"> ▫ Online ankete ▫ Stručne diskusione grupe ▫ TV emisije 	<ul style="list-style-type: none"> ▪ Politička volja 	<ul style="list-style-type: none"> • U okviru sredstava za rad LAF-a 	<ul style="list-style-type: none"> • Broj nacrti predloga odluka organa lokalne samouprave i ustanova koje se finansiraju iz lokalnog budžeta koji su predmet građanske rasprave • Broj i vrsta učesnika u građanskim raspravama • Broj i vrsta predloženih i usvojenih promena u usvojenim odlukama organa lokalne samouprave i ustanova koje se finansiraju iz lokalnog budžeta
Monitoring i evaluacija dodeljenih donacija i sponzorstva iz budžeta lokalne samouprave i korisnika budžeta lokalne	<ul style="list-style-type: none"> • Povećanje transparentnosti trošenja javnih sredstava i merenje učinkovitosti donacija i sponzorstava iz budžeta lokalne samouprave i korisnika budžeta lokalne samouprave 	<ul style="list-style-type: none"> ▪ Formiranje registra javnih donacija i sponzorstava iz javnih sredstava od strane LAF-a ▪ Izrada M&E donacija i sponzorstava iz budžeta lokalne samouprave i budžetskih korisnika od strane LAF-a 	<ul style="list-style-type: none"> ▪ Usvajanje pravilnika o vođenju Registra i M&E javnih donacija i sponzorstava donacija i sponzorstva iz budžeta lokalne samouprave i korisnika budžeta lokalne samouprave 	<ul style="list-style-type: none"> • U okviru sredstava za rad LAF-a 	<ul style="list-style-type: none"> • Formiran registar donacija i sponzorstava iz budžeta lokalne samouprave i korisnika budžeta lokalne samouprave • Usvojena metodologija M&E donacija i sponzorstva iz budžeta lokalne samouprave i korisnika budžeta lokalne samouprave

NAZIV AKTIVNOSTI	CILJ AKTIVNOSTI	SADRŽAJ AKTIVNOSTI	PRETPOSTAVKE/PROMENE	NEOPHODNA SREDSTVA	INDIKATORI NAPREDOVANJA TOKOM PRVE GODINE
Javni prostor bez partijskih, komercijalnih i verskih obeležja	<ul style="list-style-type: none"> • Izgradnja poverenja u javni sektor kroz unapređenje komuikacije sa građanima i organizacijama civilnog društva ▪ Razvoj integriteta javnih funkcionera službenika na lokalnom nivou ▪ Departizacija javnog sektora 	<ul style="list-style-type: none"> ▪ Uklanjanje svih obeležija u prostorijama i kod funkcionera i službenika koja su: <ul style="list-style-type: none"> ○ Partijskog karaktera ○ Komercijalno promotivnog karaktera ○ Verskog karaktera • Definisane metodologije monitoringa primene odluke o uklanjanju obeležja koja su partijskog, komercijalnog ili verskog karaktera koja su u javnim prostorima 	<ul style="list-style-type: none"> ▪ Politička volja 	<ul style="list-style-type: none"> • Nema 	<ul style="list-style-type: none"> • Usvojena odluke o uklanjanju obeležja koja su partijskog, komercijalnog ili verskog karaktera koja su u javnim prostorima • Uspostavljen monitoring primene za koji je zadužen LAF
Građansko posmatranje javnih nabavki	<ul style="list-style-type: none"> • Povećanje transparentnosti i monitoring realizacije javnih nabavki 	<ul style="list-style-type: none"> • Predstavnicima LAF-a posmatraju realizaciju javnih nabavki na lokalnom nivou u pogledu ispunjenja ugovornih obaveza i kvaliteta nabavljenih roba/usluga. Ovo se u prvom redu odnosi na praćenje kvaliteat, rokova, promena uslova kroz anekse ugovora. 	<ul style="list-style-type: none"> • Saradnja sa stručnjacima i strukovnim udruženjima koja deluju na lokalnom nivou 	<ul style="list-style-type: none"> • Troškovi ekspertiza 	<ul style="list-style-type: none"> • Godišnji izveštaj o realizaciji javnih nabavki
Partijski troškovnik	<ul style="list-style-type: none"> • Unapređenje transparentnosti finansiranja političkih stranaka na lokalnom nivou 	<ul style="list-style-type: none"> • Svaka stranka je u obavezi da jednom kvartalno LAF-u preda izveštaj o aktivnostima i angaživanim resursima 	<ul style="list-style-type: none"> • Politička volja • Izrada formata za izveštavanje 	<ul style="list-style-type: none"> • U okviru sredstava za rad LAF-a 	Broj stranaka koje su predale partijske troškovnike

NAZIV AKTIVNOSTI	CILJ AKTIVNOSTI	SADRŽAJ AKTIVNOSTI	PRETPOSTAVKE/ PROMENE	NEOPHODNA SREDSTVA	INDIKATORI NAPREDOVANJA TOKOM PRVE GODINE
Građansko planiranje potreba i budžetskih sredstava	<ul style="list-style-type: none"> Povećanje učešća građana u kreiranju javnih politika Izgradnja poverenja u javni sektor kroz unapređenje komunikacije sa građanima i organizacijama civilnog društva Unapređenje primene načela neposredne demokratije u procesima odlučivanja 	<ul style="list-style-type: none"> Istraživanje stavova građana o prioritetima i potrebama za finansiranje iz lokalnog budžeta putem anketa na reprezentativnom uzorku Izrada bilansa potreba i interesa građana na osnovu rezultata istraživanja stavova građana Predstavljanje bilansa potreba i interesa građana u lokalnoj skupštini od strane LAF-a tokom javne rasprave o budžetu lokalne samouprave 	<ul style="list-style-type: none"> Politička volja Edukativna medijska kampanja za građane 	<ul style="list-style-type: none"> Troškovi istraživanja 	<ul style="list-style-type: none"> Sprovedena konsultativna istraživanja Sprovedena edukativna kampanja Forumulisan predlog <i>Bilansa potreba</i>
Preventivana evaluacija novozaposlenih u organima lokalne samouprave	<ul style="list-style-type: none"> Prevenција korupcije u izboru novih kadrova u organima lokalne samouprave Merenje potencijala za koruptivno ponašanje novih kadrova u organima lokalne samouprave 	<ul style="list-style-type: none"> Intervju i anketa sa novozaposlenima u organima lokalne samouprave u formi psihološkog testa 	<ul style="list-style-type: none"> Uspostavljena saradnja sa Društvom psihologa Srbije i stručnjacima za ljudske resurse Uspostavljanje pravnog osnova za realizaciju ove mere 	<ul style="list-style-type: none"> Troškovi testiranja 	<ul style="list-style-type: none"> Procenat izvršenih testova Usvojen pravni okvir za realizaciju ove mere

NAZIV AKTIVNOSTI	CILJ AKTIVNOSTI	SADRŽAJ AKTIVNOSTI	PRETPOSTAVKE/PROMENE	NEOPHODNA SREDSTVA	INDIKATORI NAPREDOVANJA TOKOM PRVE GODINE
<p>Javni prikaz izvršenja budžeta lokalne samouprave</p>	<ul style="list-style-type: none"> Izgradnja poverenja u javni sektor kroz unapređenje komunikacije 	<ul style="list-style-type: none"> Predstavnik organa lokalne samouprave u čijoj nadležnosti je budžet lokalne samouprave kvartalno prezentuje, a u slučaju rebalansa i češće, izvršenje budžeta lokalne samouprave u emisiji na lokalnoj TV 	<ul style="list-style-type: none"> Politička volja Saradnja sa lokalnim medijima koji se finansiraju iz lokalne samouprave Obezbeđivanje medijskog prostora u privatnim medijima u Zrenjaninu – podrška grada Zrenjanina 	<ul style="list-style-type: none"> U okviru sredstava za rad LAF-a 	<ul style="list-style-type: none"> Broj prezentacija Broj predloga i sugestija građana
<p>Građansko posmatranje javnih ustanova na nivou lokalne samouprave</p>	<ul style="list-style-type: none"> Povećanje učešća građana u kreiranju javnih politika Izgradnja poverenja u javni sektor kroz unapređenje komunikacije sa građanima i organizacija civilnog društva Unapređenje primene načela neposredne demokratije u procesima odlučivanja 	<ul style="list-style-type: none"> Obezbeđivanje prisustva predstavnika građana, <i>Građanskih posmatrača</i>, na sednicama upravnih i nadzornih odbora/tela/ustanova koje se finansiraju iz sredstava lokalnog budžeta Obezbeđivanje prisustva predstavnika građana, <i>Građanskih posmatrača</i> na sednicama mesnih zajednica (gde postoje samodoprinosi) Građanski posmatrač ima pravo diskusije, ali bez prava glasa LAF reguliše pravilnikom izbor <i>Građanskog posmatrača</i> Predstavnik građana ima pravo diskusije, ali bez prava glasa Predstavnika imenuje LAF, dok bi prava i obaveze bi bile regulisane pravnim aktom LAF-a U slučaju da ne postoji mogućnost da se iz matičnog grada angažuje <i>Građanski posmatrač</i>, on bi bio angažovan iz drugog grada/opštine u kojem postoji LAF Izrada pravilnika o ponašanju <i>Građanskih posmatrača</i> od strane LAF-a 	<ul style="list-style-type: none"> Politička volja Izmene relevantnih pravilnika i statuta javnih preduzeća i ustanova koje se finansiraju iz sredstava budžeta lokalne samouprave 	<ul style="list-style-type: none"> U okviru sredstava za rad LAF-a Troškovi edukacije 	<ul style="list-style-type: none"> Broj <i>Građanskih posmatrača</i> Redovnost <i>Građanskih posmatrača</i> na sednicama upravnih i nadzornih odbora i/ustanova Redovnost <i>Građanskih posmatrača</i> na sednicama upravnih i nadzornih odbora i ustanova, i na sednicama mesnih zajednica Broj institucija koje su prihvatile <i>Građanske posmatrače</i> Usvojene izmene relevantnih pravilnika/statuta javnih preduzeća i ustanova na lokalnom nivou Usvojen Pravilnik o ponašanju <i>Građanskih posmatrača</i> od strane LAF-a

NAZIV AKTIVNOSTI	CILJ AKTIVNOSTI	SADRŽAJ AKTIVNOSTI	PRETPOSTAVKE/ PROMENE	NEOPHODNA SREDSTVA	INDIKATORI NAPREDOVANJA TOKOM PRVE GODINE
Izborni antikorupcijski kodeks	<ul style="list-style-type: none"> ▪ Sprečavanje koruptivnih aktivnosti u predizbornom periodu ▪ Promocija antikoruptivnih ponašanja u predizbornom i izbornom procesu ▪ Jačanje integritom i učesnika u predizbornom i izbornom procesu 	Izrada kodeska kroz konsultativni proces vođen od strane LAF-a	<ul style="list-style-type: none"> ▪ Politička volja političkih stranaka 	<ul style="list-style-type: none"> • U okviru U okviru sredstava za rad LAF-a • 	<ul style="list-style-type: none"> • Usvoje kodeks